

Moure's diferent. A partir de Laura Lima i Zamira Pasceri

 quaderndelesidees.press/moures-diferent-a-partir-de-laura-lima-i-zamira-pasceri/

14 d'agost de 2023

Vistes de l'exposició Laura Lima. Balé Literal. Foto: Miquel Coll

Dues manifestacions artístiques de naturalesa aparentment molt diferent, presentades aquest estiu a Barcelona, semblen transitar unes vies d'audàcia que les emparenten, plantejant preocupacions complementàries en un exercici de lliure i bella singularitat. Laura Lima amb el seu «Balé Literal» al MACBA i Zamira Pasceri amb el seu «Water Music by Bach» per al festival Bachcelona d'enguany han sorprès els marcs que les han acollides, disposats a deixar-se trastocar. Aquest és un dels punts que destacaven tant Laura Lima a la roda de premsa al MACBA com Zamira Pasceri a peu de sala al recinte modernista de Sant Pau: convertir una sala d'exposicions en un mecanisme que permeti que una gran varietat d'elements puguin desplaçar-se penjant d'un fil d'una bambolina a l'altra, o instal·lar una piscina transparent que fa de nucli d'un concert de violí i veu en el que havia estat un restaurant i ara també un espai expositiu; era il·lusionant i havia significat complicacions logístiques que parlen de l'exigència de pensar maneres noves d'executar-se materialment que obres com les seves necessiten. En el cas de Lima, l'exercici ha estat en certa manera doble perquè el dispositiu surt del salt mortal de transposar una obra de cinc hores presentada a la cruïlla de carrers de la galeria A Gentil Carioca de Rio de Janeiro en una obra de cinc mesos a l'interior del museu barceloní.

Els desafiaments tècnics van de la mà, primer, d'un treball d'equip imprescindible per a l'activació de l'obra. En el cas de Lima, a més de la música d'Ana Frango, un grup d'estudiants de l'Escola Massana, situats rere dues bambolines visibles per una finestreta separada de la sala on els elements llançats a ballar fan la seva particular coreografia, componen en cada moment del dia una dansa diferent amb les «entitats» —tal com anomena Lima les seves criatures de materials variats—, humanes o no humanes, animades o inertes, que s'acumulen i esperen el seu torn entre bastidors. En resulta una

obra feta de fases, en què les peces que surten «a ballar» es poden repetir però no necessàriament en el mateix ordre ni disposició. En el treball de Zamira Pasceri amb la Xacona de Bach, els encarregats de fer viure la partitura visual i auditiva són el violinista Bernat Prat la contralt Helena Tajadura, l'actriu subaquàtica Nanja Eslava i els tècnics Sergio Alessandria i Damià Duran.

Hi ha en totes dues creacions una intervenció conscient en l'espai, que transforma els tempos i les relacions que s'hi poden establir. No és anodí que el Balé de Lima sigui transitable per les persones que penetren a la sala, i que poden passar-hi hores còmodament assegudes, ni que en el Water Music by Bach no hi hagi escenari i els espectadors puguin seure a terra i mirar des de baix, com en contrapicat, el ball, per moments arravatat i bruscat, per moments fràgil i suau, de les teles submergides controlades per Nanja Eslava, abans que ella mateixa no entri a la piscina, per deixar que reaccionin amb l'aigua la carn, les teles, els cabells, els moviments i l'aire que ella expira. Dins de l'aigua, la relació amb l'espai també es fa conflicte viu quan la piscina es converteix en peixera per a un cos horitzontal i vertical més llarg que el prisma de vidre on es debat.

Water Music by Bach de Zamora Pasceri

Aquesta atenció a l'espai com a part intrínseca del desplegament de l'obra va acompanyada d'una preocupació per la bellesa visual que rebutja l'efectisme. En les creacions de Zamira Pasceri amb la Compañía de Teatro Líquido, tant en aquesta com en l'anterior dedicada al comte Arnau de Joan Maragall, les imatges tenen una arrel profunda que neix de l'escolta i l'estudi de la peça sobre la qual treballa, sigui una partitura o un poema. Les teles pàl·lides, translúcides, que tant estrenyen el pit i la cintura fent un cosset com floten vaporoses en faldilles que enreden el cos lívid de l'actriu, es despleguen i es recullen com si volguessin traduir la violència d'un sentiment que travessa la peça que sembla que Bach va escriure en reacció a la mort de la seva primera dona. Al límit entre figuració i abstracció, el que

interessa Pasceri no és explicar una història, sinó evocar-ne fragments i sentiments. L'efectisme és absent d'una bellesa que emergeix d'un afany per expressar amb precisió estats que no per ser intangibles perden la seva extrema concreció. I és això el que trasbalsa, la trobada amb aquest rigor gens diluït pel clixé, aquesta llibertat d'escoltar-se a un mateix i escoltar Bach, o Maragall, i destil·lar-ne la conversa.

Per la seva banda, Lima, que clarament per primer cop en aquesta obra col·lectiva enfonsa l'arrel en el ferment de revolta contra l'embat opressiu i reaccionari de la política de Bolsonaro, atia la bellesa particular de la diferència sòbria, que l'artista fa dependre del moviment. Tot el Balé sembla animat per la intuïció de Lima: «Si et mous diferent, penses diferent». El bestiari que desfila per les cordes del MACBA penja, s'arrossega, s'atura, gira, dringa, s'encega entre les llums d'un flaix: el repertori és llarg.

Les obres d'aquestes dues artistes semblen fixar-se en el moviment com un lloc d'intervenció poderós per actuar sobre la manera que tenen els elements de la realitat d'agençar-se un cop sotmesos a unes condicions particulars que fan desviar-ne les ordinàries, ja sigui fent-les viure en un medi nou, canviant-ne l'atmosfera lumínica, jugant amb les mides o desplaçant els objectes del context que duen associat com una segona pell. Pasceri i Lima creen l'espai de risc necessari perquè el treball dels seus artistes companys de ruta floreixi i perquè els cossos que l'habiten es moguin al so de l'organisme viu que entre tots animen.

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre informació dels pròxims que publiquem, envia'ns el teu nom i el teu correu electrònic.

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avís legal i política de privacitat](#).

Georgina Solà

Georgina Solà (Barcelona, 2000) és traductora d'autors francesos del segle XIX i XX, i escriu habitualment per al suplement cultural Quadern del diari El País. Ha estat estudiant d'hypokhâgne i khâgne a París, on actualment continua estudiant lingüística teòrica i experimental a Paris Cité. Ha participat en la primera edició [...]

Llegir més